Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal juli 2026

Jagersrust

Tegelijkertijd met de herinrichting van de Kleine Meer zijn ook de voorheen agrarische gronden van het aangrenzende Jagersrust op de schop gegaan. Het noordoostelijke deel van het terrein is het laagst gelegen, dat staat ’s-winters onder water: het Leemven. Om dit water langer vast te houden is het ven bij de herinrichting van een leembodem voorzien. Gedurende de zomer van 2026 staat het Leemven droog, langs de rand ervan zijn een drietal bodemvallen ingegraven. Die bodemvallen zijn op 15 en 28 juli gecontroleerd. Met behulp van een sleepnet is ook de wat hoger in de vegetatie levende entomofauna gemonitord. Daarbij is vooral gelet op de daar levende wantsen. Naarmate de vegetatie in deze droge zomer verdort, nemen ook de aantallen wantsen sterk af.

Een loopkevertje dat hier veel voorkomt is de viervlekpriemkever (*Bembidion quadrimaculatum*) (afbeelding), een niet-zeldzame, tamelijk eurytope soort van vochtige open terreinen op uiteenlopende bodemsoorten, behalve op puur zand.
In totaal zijn ter plaatse in de maand juli 23 soorten wantsen en 25 soorten loopkevers waargenomen. Ook veenmollen (*Gryllotalpa gryllotalpa*) komen hier voor. De rijke flora staat garant voor veel vlinders: kleine vuurvlinder, hooibeestje, verschillende witjes, landkaartje, distelvlinder, atalanta, boomblauwtje en groot dikkopje.

De Kleine Meer

Op de onlangs heringerichte Kleine Meer hebben we op zes locaties bodemvallen staan, die om de twee weken worden gecontroleerd, onder andere bij het Granaat- en het Ranonkelven. Gedurende vijf jaar observeren we hier de kever- en wantsenpopulatie om te zien welk effect de herinrichting daarop heeft. Deze maand vond controle van de bodemvallen plaats op 1, 25 en 28 juli.
De clusters bodemvallen zijn op uiteenlopende terreintypes geplaatst, zoals op de oever van een ven, in een perceel struikhei, in een gemengd bos en op open zand. Daarmee treffen we vaak ook direct die soorten wantsen en kevers aan, die zich in dat specifieke milieu thuishoren. Zo nemen wij onder naaldhout de dieren waar, die zich daar thuis voelen: zoals de grote

dennensnuitkever (*Hylobius abietis*) (afbeelding), de dennenkniptor (*Ampedus balteatus*) en de dennenheremietwants (*Eremocoris abietis*) (afbeelding)

We vinden hier dit jaar voor het eerst een zeldzame soort hooiwagen, die redelijk nieuw is voor Nederland: *Nemastoma bimaculatum* (afbeelding) Nederland vormt de noordelijke begrenzing voor deze soort.
Kenmerkend zijn de twee opvallend witte ingesneden vlekken op het verder donkergekleurde lijf. Hij staat nog steeds als zeldzaam te boek en was in ons land vroeger alleen uit de provincie Limburg bekend, mogelijk is hij inmiddels ten zuiden van de grote rivieren vrij algemeen.

Deze zomer wordt op veel plaatsen ten zuiden van de grote rivieren de Spaanse vlag (afbeelding) gezien, ook in westelijk Noord-Brabant. De Spaanse vlag is een vrij zeldzame nachtvlinder. We signaleren de vlinder onder andere binnen de bebouwde kom van Bergen op Zoom en in de Kleine Meer.

Grenspark Kalmthoutse Heide

Op 3 juli lopen we op de Kalmthoutse Heide langs een vast traject vanaf De Ster / Parking-Zuid tot en met het Muggepiske bij de Wilgenduinen een vast traject, waarlangs we vlinders en libellen tellen.
Bij de libellen zijn watersnuffels, tengere pantserjuffers, oever- en vuurlibellen goed vertegenwoordigd. Bij de vlinders zien we vooral veel zeldzame heideblauwtjes (afbeelding), een doelsoort voor het grenspark.

Theodorushaven-Noordland-De Poort (TNP)

Op 8 en 22 juli controleren we in Bergen op Zoom de bodemvallen die op een viertal locaties op het bedrijventerrein rondom de Theodorushaven staan opgesteld.

Vrij lang zijn we bezig geweest met het op naam brengen van een minuscuul onbehaard beestje uit een van de bodemvallen. Na lang gepuzzel kunnen we het merkwaardige diertje op naam brengen: de larve van het minder dan 3 mm metende behaard lieveheersbeestje (*Platynaspis luteorubra***)** (afbeelding)

Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal juli 2026

Op 10 juni troffen we in een van onze bodemvallen op het bedrijventerrein een rupsklaverwants (*Bathysolen nubilus*) (afbeelding) aan, dit herhaalt zich op 8 en 22 juli op exact dezelfde locatie. Aanvankelijk was deze zeldzame soort in ons land alleen van Zuid-Limburg bekend. Pas na 2008 wordt de rupsklaverwants ook op andere plaatsen in Zuid-Nederland gezien. Vooralsnog wordt de soort als (zeer) zeldzaam aangemerkt.

Op 22 juli treffen we in een van de bodemvallen op het bedrijventerrein een kleine, afgeplatte en dofzwarte dwerggraafwants aan.
De dwerggraafwants (*Ochetostethus nanus*) (afbeelding) heeft een Mediterraan-Atlantisch verspreidingspatroon en kwam tot voor kort alleen voor op het Iberisch schiereiland (Portugal en Spanje) en in de westelijke helft van Frankrijk. Vermoedelijk als effect van de klimaatveranderingen breidt het areaal van deze wants zich de laatste decennia in noordelijke richting uit.
De soort is in 2016 langs het Haringvliet voor het eerst in Nederland waargenomen. Nadien wordt de soort op meer plaatsen aangetroffen, ondermeer in 2021 in de Abdijbossen (Ossendrecht) en in 2022 op Visdonk (Roosendaal).

Halsters Laag

Op 10 en 29 juli tellen we dagvlinders en hommels langs een vast traject bij de Boerenputten in het Halsters Laag. Talrijk zijn dan de bruine en oranje zandoogjes (afbeelding), hooibeestjes, icarus- en boomblauwtjes en zwartsprietdikkopjes, maar ook enkele fraaie koninginnepages.

Wildernissen (Putte / Berendrecht)

Op 12 en 26 juli controleren we de bodemvallen in de Wildernissen. De aantallen loopkevers zijn nog steeds hoog, maar de soortenrijkdom neemt sterk af: slechts elf soorten.
We treffen hier in onze bodemvallen op het open zand elke keer grote hoeveelheden rupsendoders (*Ammophila sabulosa*), spinnendoders en andere sluipwespen (Ichneumonidae) aan, maar ook verschillende soorten goudwespen (Chrysididae), pluimvoetbijen (*Dasypoda hirtipes*) en andere vliesvleugeligen. Groot is hier altijd het aantal spinnen, zoals de gewone doolhofspin (*Agelena labyrinthica*) en de krabspin (*Xysticus spec*.) (afbeelding).

Opvallend is het grote aantal tot voor kort zeer zeldzame kiezelsprinkhanen (*Sphingonotus caerulans*) (afbeelding) dat op dit terreintje rondspringt en vliegt.
De kiezelsprinkhaan is een vrij grote grijze tot bruine veldsprinkhaan met donkere banden en vlekken op de vleugels en poten. In zijaanzicht is de kop hoger dan het halsschild. De

achtervleugel is lichtblauw en wordt naar de achterrand doorzichtig. De vleugels zijn lang en reiken tot ver voorbij de achterknie. Het is een warmte minnende soort, die pas vanaf 2009 in Nederland voorkomt.
De kiezelsprinkhaan, die veel op de blauwvleugelsprinkhaan lijkt, ambieert droge en warme terreinen met zand en kiezels, zoals aanvankelijk alleen spoorwegemplacementen en nu dus ook het open zand van de Wildernissen.

In de Wildernissen namen we de soort in 2022 voor het eerst waar. Ook de daaropvolgende jaren is de kiezelsprinkhaan hier talrijk aanwezig.